

เส้นทางการพัฒนาอาชีวศึกษาเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ ภายใต้การดำเนินงานของศูนย์ฝึกอบรมวิชาชีพประจำอำเภอ

ประเสริฐ แก้วเพ็ชร

อดีตรองเลขาธิการคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
และ นายกสภาสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 3

กระทรวงศึกษาธิการ มีนโยบายในการพัฒนาการศึกษาตามแผนยุทธศาสตร์การศึกษาเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ 20 ปี (พ.ศ. 2560 - 2579) โดยมีภารกิจหลัก 6 ด้าน ได้แก่ ด้านการศึกษาเพื่อเสริมสร้างความมั่นคง ด้านการผลิตและพัฒนากำลังคนให้มีสมรรถนะในการแข่งขัน ด้านการพัฒนาศักยภาพคนทุกช่วงวัย และการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ด้านการสร้างโอกาสความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางการศึกษา ด้านการจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และด้านการพัฒนาระบบการบริหารจัดการศึกษา ทั้งนี้ มีเป้าหมายที่ชัดเจน คือ “การจัดการศึกษาแบบที่ไม่มีใครไว้ข้างหลัง” โดยเฉพาะอย่างยิ่งพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ที่มีลักษณะเฉพาะ จึงจำเป็นต้องมีการบริหารจัดการแบบบูรณาการ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จึงได้สานต่อนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ โดยการใช้โครงการ/กิจกรรมเป็นตัวขับเคลื่อนคุณภาพการพัฒนาการศึกษาในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ประชาชนส่วนใหญ่มีความยากจน ไม่มีอาชีพ ไม่มีงานทำ ไม่สามารถเข้าถึงการบริการด้านการศึกษาวิชาชีพได้อย่างทั่วถึง ประกอบกับสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ซึ่งเป็นหน่วยงานหลักในการให้บริการทางวิชาชีพ มีสถานศึกษาจำนวน 18 แห่งเท่านั้น ไม่ครอบคลุมพื้นที่ให้บริการแก่ประชาชน โดยเฉพาะอำเภอห่างไกลและการคมนาคมไม่สะดวก แต่มีประชาชนจำนวนมาก ทำให้ประชาชนรู้สึกว่าการเข้าถึงไม่สะดวก ต้องมีฐานะความเป็นอยู่ที่ดีกว่า เป็นจุดอ่อนที่สามารถนำไปใช้ในการสร้างความเข้าใจผิด ๆ ให้เกิดขึ้นระหว่างประชาชนกับรัฐได้ง่าย การอาชีวศึกษาในเขตพัฒนาพิเศษจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีสถานศึกษาส่วนใหญ่กระจายอยู่ในอำเภอเมืองหรืออำเภอใหญ่ ๆ และจำนวนประชากรมีมากไม่สมดุลกับจำนวนสถานศึกษาด้านอาชีวศึกษา ทำให้ประชาชนในอำเภอรอบนอกและอำเภอห่างไกลไม่สามารถเข้าถึงการบริการด้านการศึกษาวิชาชีพได้สะดวกเท่าที่ควร โดยเฉพาะในอำเภอในพื้นที่หน้าด่านชายแดนประเทศมาเลเซียหากได้มีการยกระดับทักษะฝีมืออาชีพที่จำเป็น พร้อมทั้งเรียนรู้ภาษามลายูกลาง จะทำให้เป็นแรงงานที่มีทักษะฝีมือสร้างรายได้ดีกว่าแรงงานที่ไร้ฝีมือ เพื่อเป็นการขยายพื้นที่บริการทางวิชาชีพให้ประชาชนในเขตอำเภอห่างไกลให้มีโอกาสได้เข้าถึงการบริการด้านวิชาชีพ โดยเฉพาะอำเภอที่เป็นหน้าด่านชายแดนประเทศมาเลเซีย ซึ่งจะมีแรงงานไทยจำนวนมากเดินทางไปทำงานในประเทศมาเลเซีย หากก่อนการเดินทางไปทำงานได้มีการยกระดับฝีมือวิชาชีพที่จำเป็น พร้อมทั้งเรียนรู้ภาษามลายูกลาง จะทำให้แรงงานที่เดินทางไปทำงานในประเทศมาเลเซีย เป็นแรงงานระดับทักษะฝีมือ ซึ่งจะสร้างรายได้ดีกว่าแรงงานที่ไร้ฝีมือ จึงเห็นควรให้มีโครงการจัดตั้ง “ศูนย์ฝึกอบรมวิชาชีพประจำอำเภอ” ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อสร้างโอกาสทางการศึกษาอาชีพให้กับเยาวชน นักเรียน นักศึกษา และประชาชนทั่วไปในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อสนับสนุนให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ

บทความพิเศษ

และก่อให้เกิดการสร้างงาน สร้างรายได้ให้แก่ชุมชนที่ห่างไกลและชุมชนที่อยู่ในพื้นที่หน้าด่านชายแดนเพื่อขยายพื้นที่การให้บริการด้านวิชาชีพให้ทั่วถึงในพื้นที่ห่างไกลเพื่อพัฒนาอาชีพ และสร้างสมรรถนะในการแข่งขันให้ทัดเทียมกับประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อจัดการเรียนการสอนหลักสูตร ปวช. ปวส. และหลักสูตรฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสัน

การก่อตั้งศูนย์ฝึกอบรมวิชาชีพประจำอำเภอในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

เพื่อส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนร่วมกันจัดการศึกษา กระจายอำนาจ และให้อิสระแก่เพิ่มความคล่องตัวในการบริหารจัดการให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพยิ่งขึ้น รวมถึงสร้างและพัฒนากลไกในการจัดการศึกษาร่วมกันระหว่างรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมในพื้นที่ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา โดยศูนย์พัฒนาการศึกษาเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศพต.) ได้มีแนวคิดจัดตั้งศูนย์ฝึกอบรมวิชาชีพในพื้นที่หน้าด่านชายแดน และขยายพื้นที่บริการด้านวิชาชีพในเขตพื้นที่ห่างไกลมาตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2553 โดยเป็นแนวคิดของเลขาธิการคณะกรรมการการอาชีวศึกษา โดยมีนายเฉลียว อยู่สมรภักษ์ ดำรงตำแหน่งเลขาธิการ และนายประเสริฐ แก้วเพ็ชร ตำแหน่งรองเลขาธิการ รับผิดชอบการอาชีวศึกษาเขตพัฒนาพิเศษจังหวัดชายแดนภาคใต้ในสมัยนั้น ซึ่งได้รับงบประมาณจากโครงการไทยเข้มแข็ง หลักการสำคัญคือ การอาชีวศึกษาในเขตพัฒนาพิเศษจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีสถานศึกษาส่วนใหญ่กระจายตัวอยู่ในอำเภอเมือง หรืออำเภอใหญ่ ๆ เท่านั้น อีกทั้งประกอบกับจำนวนประชากรมีมากไม่สอดคล้องกับจำนวนสถานศึกษาในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ ทำให้ประชาชนที่อยู่อำเภอรอบนอก และอำเภอห่างไกลไม่สามารถเข้าถึงการบริการสายวิชาชีพได้สะดวกเท่าที่ควร จึงมีแนวคิดจะจัดตั้งให้มีศูนย์ฝึกอบรมวิชาชีพประจำอำเภอที่ห่างไกล และหน้าด่านชายแดนขึ้น เพื่อขยายโอกาสทางการศึกษาวิชาชีพให้เข้าถึงประชาชนได้อย่างทั่วถึง

ในปี พ.ศ. 2553 มีการจัดตั้งศูนย์ฝึกอบรมวิชาชีพประจำอำเภอ 11 ศูนย์แรก ผลการดำเนินการ ปรากฏว่าทุกศูนย์ได้รับความสนใจจากเยาวชนในพื้นที่ มีผู้ที่สนใจสมัครเข้าเรียนเป็นจำนวนมาก ต่อมา ในปีงบประมาณ 2554 จึงได้ขอรับการสนับสนุนงบประมาณเพื่อจัดตั้งศูนย์ฝึกอบรมวิชาชีพประจำอำเภอเพิ่มอีก 6 ศูนย์ ในปีงบประมาณ 2555 ได้จัดตั้งเพิ่มอีก 5 ศูนย์ และในปีงบประมาณ 2560 ได้จัดตั้งเพิ่มอีก 1 ศูนย์ ซึ่งปัจจุบันนี้สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา มีศูนย์ฝึกอบรมวิชาชีพประจำอำเภอ ทั้งสิ้น 23 ศูนย์ ภายใต้การดูแลของสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษา 18 สถานศึกษา ใน 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ และสามารถให้บริการการศึกษาวิชาชีพให้แก่ประชาชนได้ครอบคลุมทุกอำเภอ ในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษจังหวัดชายแดนภาคใต้โดยจัดการเรียนการสอนหลักสูตร ปวช. ปวส. และหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน





ศูนย์การเรียนรู้วิชาชีพในพื้นที่หน้าด่านแนวชายแดนและขยายพื้นที่บริการด้านวิชาชีพ
ในเขตพื้นที่ห่างไกล จำนวน 23 แห่ง

ศูนย์ฝึกอบรมวิชาชีพประจำอำเภอแบ่งตามกลุ่มจังหวัด

- 1) จังหวัดยะลา จำนวน 4 ศูนย์ ประกอบด้วย ศูนย์ฝึกอบรมวิชาชีพประจำอำเภอ ยะหา กรงปินัง บันนังสตา และธารโต
- 2) จังหวัดปัตตานี จำนวน 6 ศูนย์ ประกอบด้วย ศูนย์ฝึกอบรมวิชาชีพประจำอำเภอ ทุ่งยางแดง มายอ ยะหริ่ง ปะนาเร แม่ลาน และยะรัง
- 3) จังหวัดนราธิวาส จำนวน 8 ศูนย์ ประกอบด้วย ศูนย์ฝึกอบรมวิชาชีพประจำอำเภอ บาเจาะ ยี่งอ ระแงะ สุโงปาดิ แวัง สุคีริน รือเสาะ และศรีสาคร
- 4) จังหวัดสงขลา จำนวน 2 ศูนย์ ประกอบด้วย ศูนย์ฝึกอบรมวิชาชีพประจำอำเภอ สะบ้าย้อย และสะเดา
- 5) จังหวัดสตูล จำนวน 3 ศูนย์ ประกอบด้วย ศูนย์ฝึกอบรมวิชาชีพประจำอำเภอ มะนัง ทุ่งหว้า และควนโดน

บทความพิเศษ

การดำเนินงานศูนย์ฝึกอบรมวิชาชีพประจำอำเภอในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

ปัจจุบันพัฒนาศูนย์ฝึกอบรมวิชาชีพ จำนวน 23 ศูนย์ ครอบคลุมพื้นที่จังหวัดปัตตานี ยะลา จังหวัดนราธิวาส และสงขลา ใน 4 อำเภอ ประกอบด้วย อำเภอจะนะ นาทวี เทพา และสะบ้าย้อย สามารถจัดการเรียนการสอน และฝึกอบรมวิชาชีพอย่างมีคุณภาพและได้มาตรฐาน ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพให้เยาวชน ประชาชนทั่วไป กลุ่มเยาวชนนอกระบบโรงเรียน ผู้ได้รับผลกระทบและกลุ่มเป้าหมายพิเศษอื่นๆ โดยมีวัตถุประสงค์

1. เพื่อสร้างโอกาสทางการศึกษาอาชีพให้กับเยาวชน นักเรียน นักศึกษา และประชาชนทั่วไปในพื้นที่
2. เพื่อสนับสนุนให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ และการสร้างงาน สร้างรายได้ให้แก่ชุมชนที่ห่างไกล
3. เพื่อขยายพื้นที่การบริการไปยังที่ห่างไกล ในการพัฒนาอาชีพให้เท่าเทียมกับประเทศเพื่อนบ้าน
4. เพื่อจัดการศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)

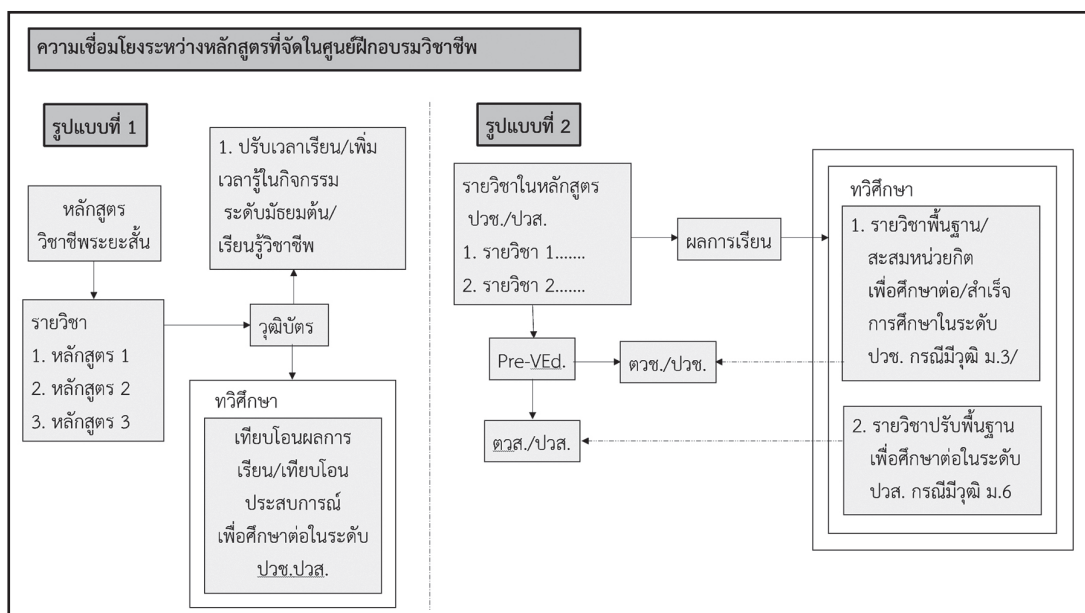
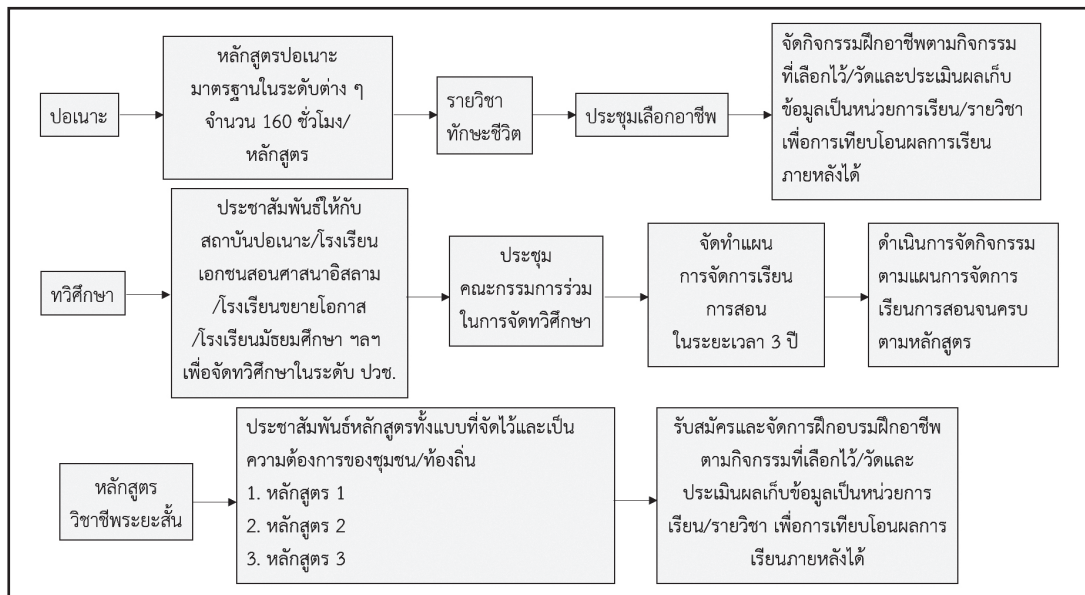
และหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น ในสาขาวิชาตามความต้องการของท้องถิ่นที่มีมาตรฐาน

5. เพื่อเป็นการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการสร้างความเข้าใจภารกิจของสถานศึกษาอาชีวศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้



การจัดการศึกษาของศูนย์ฝึกอบรมวิชาชีพประจำอำเภอ

ศูนย์ฝึกอบรมวิชาชีพประจำอำเภอทั้ง 23 แห่ง ดำเนินการจัดการเรียนการสอน ภายใต้การจัดการศึกษา 3 รูปแบบ คือ การศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และ การศึกษาระบบทวิภาคี หลักสูตรวิชาชีพ ระดับ ปวช. ปวส. และหลักสูตรระยะสั้น ให้กับเยาวชนและประชาชนที่มีความประสงค์จะเรียนสายอาชีพได้มีโอกาสทางการศึกษา วิชาชีพอย่างทั่วถึง และตรงกับความต้องการของตนเองและ ชุมชน-ท้องถิ่น/ประชาสังคม ได้แก่ หลักสูตรสถาบันศึกษาปอเนาะรายวิชาทักษะชีวิต เพื่อการเทียบโอนผลการเรียน การจัดการศึกษาระบบทวิศึกษา ระดับ ปวช. กับสถาบันศึกษาปอเนาะ โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม เทียบโอนผลการเรียน เพื่อศึกษาต่อในระดับ ปวช. และ ปวส. และหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นตามความต้องการของชุมชน/ท้องถิ่น



บทความพิเศษ

การดำเนินงานในระยะเริ่มต้นของศูนย์ฝึกอบรมวิชาชีพ 11 ศูนย์ฯแรก การสอนด้านอาชีวศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพแก่ประชาชนในพื้นที่ ตามความต้องการของตลาดแรงงาน ชุมชน ท้องถิ่น โดยความร่วมมือของภาคประชาชน ผู้นำชุมชน ผู้นำศาสนา ส่วนราชการภาครัฐและเอกชนในพื้นที่ เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ต่อมา ในปีการศึกษา 2554 จำนวนศูนย์ฝึกอบรมวิชาชีพเพิ่มเป็น 17 ศูนย์ มีจำนวนนักเรียน ระดับ ปวช. 522 คน ระดับ ปวส. 106 คน และหลักสูตรระยะสั้น 7, 846 คน และเพิ่มขึ้นตามลำดับ ในปีการศึกษา 2560 มีนักเรียน นักศึกษา ระดับ ปวช. 610 คน ปวส. 863 คน และระยะสั้น 2,150 รวมผู้รับบริการ 3,623 คน และปีการศึกษา 2561 มีนักเรียน นักศึกษา ระดับ ปวช. 657 คน ปวส. 1,014 คน และระยะสั้น 2,977 คน รวมผู้รับบริการ 4,648 คน ในภาพรวมในปี 2561 เปรียบเทียบกับปี 2560 การจัดการเรียนการสอน ระดับ ปวช. เพิ่มขึ้นร้อยละ 7.70 ระดับ ปวส. เพิ่มขึ้น ร้อยละ 17.50 และระยะสั้น เพิ่มขึ้น ร้อยละ 38.46 และเพิ่มขึ้นตามลำดับถึงปีการศึกษา 2563 และมีปริมาณผู้เรียนลดลงเล็กน้อยในปีการศึกษา 2564 ผู้เรียนหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นมีประชาชนให้ความสนใจ เข้าร่วมอบรม จำนวนรวมทุกศูนย์ ตั้งแต่ปี 2560 จำนวน 5,379, 5,014, 6,300, 5,405 และ 5,721 คน ตามลำดับ



สรุปข้อมูลจำนวนนักเรียนนักศึกษา ระดับ ปวช. และ ปวส. ปี 2560-2564
ศูนย์ฝึกอบรมวิชาชีพประจำอำเภอในเขตเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้

ที่	ศูนย์ฝึกอบรมวิชาชีพ	2560		รวม	2561		รวม	2562		รวม	2563		รวม	2564		รวม
		ปวช.	ปวส.		ปวช.	ปวส.		ปวช.	ปวส.		ปวช.	ปวส.		ปวช.	ปวส.	
1	มะนัง	0	39	39	0	66	66	0	71	71	0	35	35	0	48	48
2	ทุ่งหว้า	22	16	38	27	17	44	22	15	37	13	17	30	14	11	25
3	ควนโดน	2	32	34	1	22	23	0	13	13	28	0	28	18	0	18
4	สะบ้าย้อย	0	14	14	0	17	17	2	22	24	14	39	53	25	19	44
5	สะเตาะ	176	0	176	189	0	189	186	0	186	154	0	154	187	0	187
6	ยะหา	0	35	35	0	16	16	0	22	22	0	31	31	0	36	36
7	กรงปินัง	0	44	44	0	46	46	0	49	49	0	25	25	0	0	0
8	บันนังสตา	0	78	78	0	97	97	0	99	99	0	48	48	0	24	24
9	ธารโต	10	21	31	7	12	19	4	12	16	11	18	29	20	15	35
10	ทุ่งยางแดง	0	118	118	0	123	123	0	102	102	22	105	127	15	142	157
11	มายอ	0	82	82	0	60	60	0	75	75	0	71	71	6	126	132
12	ยะหริ่ง	47	53	100	73	47	120	56	28	84	28	31	59	0	44	44
13	ปะนาเระ	0	106	106	0	124	124	0	168	168	0	221	221	0	94	94
14	แม่ลาน	64	113	177	0	64	64	0	31	31	16	90	106	7	59	66
15	ยะรัง	0	8	8	0	7	7	0	6	6	0	3	3	0	0	0
16	บาเจาะ	25	40	65	0	35	35	18	54	72	114	143	257	20	72	92
17	ยี่งอ	32	16	48	15	9	24	60	16	76	71	17	88	65	18	83
18	ระแงะ	25	0	25	26	36	62	54	47	101	134	84	218	53	57	110
19	สุโหงปาดี	6	0	6	14	5	19	26	13	39	29	21	50	5	10	15
20	แว้ง	83	8	91	88	8	96	85	22	107	92	41	133	84	64	148
21	สุคีริน	27	16	43	25	7	32	23	27	50	61	42	103	53	48	101
22	ศรีสาคร	15	117	132	16	147	163	12	154	166	18	104	122	18	117	135
23	รือเสาะ	51	46	97	36	130	166	36	77	113	60	58	118	0	93	93
รวม		585	1,002	1,587	517	1,095	1,612	584	1,123	1,707	865	1,244	2,109	294	1,014	1,687

การพัฒนาการศึกษาเพื่อการมีอาชีพและการมีงานทำ ให้กับนักเรียน นักศึกษา เยาวชน และประชาชน ให้มีมาตรฐานวิชาชีพ และสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานทั้งในประเทศและต่างประเทศ ภูมิภาคอาเซียน โดยเฉพาะกลุ่มประเทศโลกมุสลิม ซึ่งมีการปรับตัวทางด้านยุทธศาสตร์เพื่อรองรับกระแสความเปลี่ยนแปลงทางสังคมให้เข้าถึงโอกาสของผู้เรียน โดยการจัดการศึกษาที่เน้นเรื่องการส่งเสริมให้ผู้เรียนนำความรู้ไปสู่การสร้างอาชีพ ในทิศทางของการจัดการศึกษาเพื่อความอยู่เย็นเป็นสุข โดยบูรณาการ การศึกษาสำหรับเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจ จังหวัดชายแดนภาคใต้ ให้เข้ากับวิถีชีวิต อัตลักษณ์ ภายใต้อุตสาหกรรม 4 ประการ คือ การขยายโอกาสการเรียนรู้สายอาชีพ การสร้างอาชีพและการมีงานทำ ให้ประชาชนเพื่อสังคมสันติสุข การพัฒนาอาชีพให้กับประชาชนทั่วไป

สำหรับในจังหวัดชายแดนใต้มีสภาพทางภูมิศาสตร์ เศรษฐกิจ ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วิถีชีวิต และวัฒนธรรม รวมทั้ง ทิศทางการพัฒนาท้องถิ่น ชุมชนและสังคมของพื้นที่มีลักษณะเฉพาะความเป็นชุมชนมุสลิม และชีวิตทางศาสนาของชาวมลายุมุสลิมชายแดนใต้ มีความสัมพันธ์อย่างมากกับการขยายตัวของเศรษฐกิจสมัยใหม่ ทั้งนี้ ต้องสอดคล้องความเป็นชุมชนมุสลิมที่เคร่งครัดและมีวัตรปฏิบัติที่เข้มแข็ง การพัฒนาการศึกษาโดยการเชื่อมโยงหลักสูตรระยะสั้นฐานสมรรถนะ เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของกลุ่ม/องค์กรชาวบ้าน สร้างการพัฒนาที่สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น เพื่อให้ประชาชนมีอาชีพและมีการมีงานทำ ในลำดับต่อไปศูนย์ฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสัน อาชีวศึกษา พื้นฟูและยกระดับเพื่อแก้ปัญหาความยากจนของผู้คนในพื้นที่ภายใต้การแก้ปัญหาได้ เช่น อาชีพช่างทำแหวนมลายู ช่างทำหมวกกะปิเยาะ การพัฒนาผลิตภัณฑ์แคปซูลแว้ว การพัฒนาผลิตภัณฑ์จากลูกหยี เป็นต้น แก้ปัญหาทุกมิติสอดคล้องกับการแนวคิด “เศรษฐกิจฐานราก” ของศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่จะพัฒนาพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ให้ในอนาคตประชาชนทุกคนจะต้องมีชีวิตที่ดีขึ้น กินดี อยู่ดี เข้าใจกัน

บทความพิเศษ



บทสรุป

จะเห็นได้ว่าเส้นทางการพัฒนาอาชีวศึกษาเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ ภายใต้การดำเนินงานของศูนย์ฝึกอบรมวิชาชีพประจำอำเภอ ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้เหล่านี้ ได้มีการพัฒนาโดยลำดับ มีการออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสม และได้รับการพัฒนาให้มีคุณภาพสูงขึ้น ใช้เวลาในการพัฒนาผู้เรียนด้านสมรรถนะอาชีพ สามารถขยายวิธีปฏิบัติที่ดีและมีประสิทธิภาพไปยังสถานศึกษาในพื้นที่ได้ ทำให้ความเหลื่อมล้ำในการศึกษา รวมถึงช่องว่างทางโอกาส สังคมและเศรษฐกิจในทุกมิติลดลง ส่งผลให้จังหวัดชายแดนภาคใต้มีเยาวชนรุ่นใหม่ที่มีความรู้ ความสามารถ มีความมุ่งมั่นในการร่วมกันพัฒนาประเทศชาติให้มีความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน แต่อย่างไรก็ตามยังคงมีประเด็นท้าทายในการบริหารจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับวิถีชีวิต ความหลากหลายทางด้านวัฒนธรรม เพื่อพัฒนาความเป็นอัตลักษณ์เชิงพื้นที่ให้คงอยู่และยกระดับให้เป็นที่ยอมรับในระดับสากลต่อไป